

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1296/2015. (IX.22.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** a Jobbik Magyarországért Mozgalom (a továbbiakban: Jobbik) sajtóosztályának munkatársa (1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.; a továbbiakban: **Kérelmező**) részéről 2015. augusztus 7-én érkezett, a TV2 Média Csoport Kft. (1145 Budapest, Róna u. 174., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) TV2 elnevezésű csatornáján 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámmal kapcsolatos kérelme alapján 2015. augusztus 8-án indult hatósági eljárásban megállapította,

hogy a Médiaszolgáltató a TV2 elnevezésű csatornáján 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámban szerepelt „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállítás vonatkozásában megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.

A Médiatanács ezért a Médiaszolgáltatót

kötelezi,

hogy a határozat közlésétől számított 5 napon belül a TV2 csatornán a törvénysértő híradással azonos időpontban sugárzott hírműsorszámban értékelő magyarázat nélkül a következő közleményt tegye közzé:

„A TV2 Média Csoport Kft. médiaszolgáltató 2015. augusztus 3-án sugárzott „Tények” című műsorszámban szerepelt „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállítás kapcsán megsértette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 13. §-ában előírt kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, amikor a TV2 csatornán 18 órától sugárzott „Tények” című, vagy azt követően közreadott, valamely soron következő „Tények” című műsorszámában nem számolt be a Jobbik Magyarországért Mozgalom álláspontjáról.”

vagy

a határozat közlésétől számított 15 napon belül a TV2 csatornán a törvénysértő híradással azonos időpontban sugárzott „Tények” című műsorszámában adjon lehetőséget a Kérelmezőnek az általa kifogásolt, hiányzó álláspontja megjelenítésére.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácsához (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz 2015. augusztus 7-én érkezett, MN/23208-1/2015. ügyiratszámú beadványában a Médiaszolgáltató TV2 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámban elhangzottakat kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség alapvető követelményeit, amikor a tárgyi műsorszámban, a „*Volt jobbikos elnök hamisított*” című hírblokkban nem közölte a Jobbik álláspontját. A Kérelmező Médiaszolgáltatónak küldött kifogása szerint az ügyel kapcsolatban a párt sajtóosztálya közleményt adott ki.

A Kérelmező beadványában a jogsértés tényének megállapítását kérte, valamint azt, hogy a Médiatanács kötelezze a Médiaszolgáltatót arra, hogy a Jobbik kifogásában megjelölt álláspontját ismertesse.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy az Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A Médiatanács a 967/2013. (VI. 5.) számú határozatával módosított 1326/2011. (X. 5.) számú határozatában a Médiaszolgáltatót jelentős befolyásoló erejű (JBE) médiaszolgáltatóként azonosította. A Médiatanács ezt követően a 946/2014. (IX. 30.) számú döntésével az Mttv. 70. § (6) bekezdése szerint megállapította, hogy a Médiaszolgáltató e minősége nem változott.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésének és a 182. § u) pontjának megfelelően a Médiaszolgáltató, mint JBE médiaszolgáltató esetében az eljárás lefolytatása a Médiatanács hatáskörébe tartozik.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2015. augusztus 8-án hatósági eljárás indult.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálandó.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás

jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv. 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közzétételétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közzetésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Kérelmező beadványához másolatban mellékelte a Médiaszolgáltató szerkesztősége részére e-mail útján 2015. augusztus 4-én 12 óra 13 perckor küldött kifogását, valamint a Médiaszolgáltató közönségszolgálatát által 2015. augusztus 4-én 12 óra 13 perckor, majd ezt követően 13 óra 38 perckor küldött, a kifogás megérkezését (továbbá az illetékesnek történt továbbítását) visszaigazoló automatikus válaszcímlevét. A Kérelmező kérelmében rögzítette továbbá, hogy kifogására a Médiaszolgáltatótól választ nem kapott, majd a Médiaszolgáltató döntésének elmaradása miatt, a kifogásolt műsorszám közzétételétől számított tíz napon belül, a 2015. augusztus 7-én érkezett beadványával hatósági eljárást kezdeményezett a Médiatanácsnál.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálnak.

A Médiatanács a 2015. augusztus 11-én kelt, dr. Karas Monika, a Médiatanács elnöke által aláírt MN/23208-2/2015. számú végzésében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (3) bekezdésében foglaltak szerint értesítette a Médiaszolgáltatót az eljárás megindulásáról, nyilatkozattételi és iratbetekintési jogáról. A végzésben a Médiatanács az Mttv. 155. § (3) bekezdés a) pontja alapján kötelezte továbbá a Médiaszolgáltatót, hogy terjessze elő nyilatkozatát és szolgáltatson adatot arról az esetlegesen ezt alátámasztó dokumentumok csatolásával együtt, hogy a kiegyensúlyozottsági kérelemmel érintett műsorszámokban – vagy amennyiben megítélése szerint a kifogással érintett műsorszám jellegéből adódóan a kiegyensúlyozottság követelménye műsorszámok sorozatában is megvalósítható, az azt követően sugárzott híreket szolgáltató műsorszámokban – biztosította-e a kérelemben megjelölt álláspont megjelenését, valamint nyújtsa be a kiegyensúlyozottsági kérelemmel kapcsolatos álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Médiaszolgáltató a végzést a tértivevény tanúsága szerint 2015. augusztus 24-én vette át, nyilatkozata 2015. augusztus 27-én, postai úton érkezett meg a Hatósághoz. Nyilatkozatában előadta, hogy álláspontja szerint a Kérelmező kérelmében nem jelölte meg pontosan, hogy tartalmilag mely tény, információ nem jelent meg a tárgyi műsorszámokban. Véleménye szerint az Mttv. 181. § szerinti kiegyensúlyozottsági kérelemben nem elegendő csupán azt megjelölni, hogy a „Jobbik álláspontja”, hanem az érintett, és megjeleníteni kért álláspont érdemi tartalmát is röviden és televíziós közzétételre alkalmas módon meg kell jelölni. Álláspontja szerint a sajtóközlemény szövegéből nem állapítható meg, hogy a Kérelmező mely ellentétes álláspont megjelenítését kérte, továbbá a Kérelmező a hivatkozott sajtóközleményben olyan témákat érintett, melyek nem kapcsolódtak a kifogásolt hírblokkban elhangzottakhoz.

Véleménye szerint ugyanakkor a hírblokk kiegyensúlyozott volt, mivel a Jobbikot érintő kérdésekben korrekt, pontos és hiteles tájékoztatást adott. A Kérelmező által csatolt sajtóközlemény nem a bűncselekménnyel foglalkozott, mellyel a volt jobbikos elnököt vádolják, hanem a tárgybeli hírblokkhoz nem tartozó egyéb kijelentéseket tartalmazott, melyek a feldolgozott témával, vagyis a váddal kapcsolatban nem jelentettek érdemi álláspontot. Fentiekre tekintettel a Médiaszolgáltató kéri a kérelem elutasítását kérte.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató TV2 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámában, a 18 óra 27 perc 13 másodperces kezdettel közreadott „Volt jobbkios elnök hamisított” című összeállításban a következők hangzottak el:

Műsorvezető: „A Jobbik volt nyékládházi elnöke az a férfi, akit egy társával együtt pénzhamisítás miatt vett őrizetbe a rendőrség, a Napi Gazdaság írt erről. 123 millió forint értékű hamis dollárt nyomtatott a két férfi egy miskolci nyomdában. Ukrajnába vitték volna a hamisítványokat, ott akarták beváltani bankokban. A volt elnököt a párt megyei elnöksége az elmúlt év végén etikai vizsgálat alá vonta, de ennek eredményét nem várta meg és kilépett a pártból. A Fidesz szerint az elmúlt napokban kiderült, hogy a Jobbikhoz kötődő emberek között van embercsempész, tolvaj és most már pénzhamisító is.”

Dunai Mónika, a Fidesz szóvivője: „Mi ezek után azt várjuk el a Jobbiktól, hogy valljon színt és mondja el nyíltan, nekünk is a Fidesznek, de minden magyar állampolgárnak - minden magyarnak joga van tudni -, hogy milyen bűnözői csoportokkal áll a Jobbik kapcsolatban, és van-e ebből származó bevétele.”

2. A Kérelmező által közreadni kért közlemény:

A Kérelmező a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásában az alábbi közlemény közreadását kérte:

„Reagálás a Fidesz közleményére: Öngól

A Jobbik a leghatározottabban fellép minden törvénysértéssel szemben, különösen akkor, ha az saját berkeit érinti. Ellentétben a Fidesszel, ahol a hamis eurókkal lebukó Veress Áron még évekkal állítólagos kizárását követően is első vonalbeli fideszes politikusokkal mutatkozott és magyarországi szervezője lehetett a Fidesz-pártcsalád nemzetközi konferenciájának. Abban az esetben, ha - mint az említett három esetben - nem Jobbik-tagról derül ki bűncselekmény, nincs jogi lehetőségünk fellépni ellene, de a törvénysértést akkor is a leghatározottabban elítéljük.

A Jobbikot érintő rágalomok, így például az embercsempészzel való hamis összekapcsolás miatt a Jobbik a Fidesszel szemben megteszi a szükséges jogi lépéseket.

És hogy a Fidesz konkrét kérdésére is válaszoljunk: a Jobbik bűnözőkkel csak akkor áll kapcsolatban, amikor a parlamenti munka során találkozik az elmúlt negyed évszázad korrumpálódott politikusával.

Jobbik Magyarországért Mozgalom”

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *"időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám."*

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közlétező műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéssről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

Tekintettel arra, hogy a vizsgált tartalommal kapcsolatban a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége fennáll, az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Médiatanács a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és

- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

A fenti feltételek teljesülése mellett is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

4. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassa ki álláspontját.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügyhöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

A tárgyi műsorszámban a 18 óra 27 perc 13 másodperces kezdettel közreadott *„Volt jobbikos elnök hamisított”* című hírblokk azzal foglalkozott, hogy a rendőrség egy társával együtt pénzhamisítás miatt őrizetbe vette a Jobbik volt nyékládházi elnökét. A Médiaszolgáltató röviden ismertette a bűncselekmény elkövetésének körülményeit, módját, valamint a hamis bankjegyek értékét. Közölte azt is, hogy a volt elnököt a Jobbik az elmúlt év végén etikai vizsgálat alá vonta, de a bűncselekménnyel gyanúsított személy ennek eredményét nem várta meg és kilépett a pártból. Ismertette a Fidesz véleményét is, mely szerint kiderült, hogy a Jobbikhoz kötődő emberek között van embercsempész, tolvaj és pénzhamisító is. Ezt követően bejátszott egy, Dunai Mónikával, a Fidesz szóvivőjével készített rövid beszélgetést, amelyben Dunai Mónika felszólította a Jobbikot annak közlésére, hogy milyen bűnözői csoportokkal áll kapcsolatban, és van-e ebből származó bevétele.

A Médiatanács megállapította, hogy a tárgyi műsorszegmens lényegi mondanivalója a Jobbik volt nyékládházi elnöke által elkövetett bűncselekmény, valamint ezzel kapcsolatban a Fidesz véleményének (*„A Fidesz szerint az elmúlt napokban kiderült, hogy a Jobbikhoz kötődő emberek között van embercsempész, tolvaj és most már pénzhamisító is”*) ismertetése volt.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató véleményétől eltérően, a Kérelmező kérelméből és a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásából egyértelműen megállapítható a Kérelmező azon álláspontja, melynek közreadását kérte. A Kérelmező a kérelemben egyértelműen utalt továbbá arra, hogy érdemi álláspontját a kifogásban szereplő sajtóközlemény tartalmazza. E közleményt a Jobbik a Fidesz elhangzott véleményére, valamint Dunai Mónika Fidesz-szóvivő azon felszólítása kapcsán fogalmazta meg, miszerint a Jobbik *„valljon színt és mondja el nyíltan”*, milyen bűnözői csoportokkal áll kapcsolatban, és van-e ebből származó bevétele. Az ezen kérdésre adott válasz, azaz a Kérelmező közleményében foglalt véleménye tehát értelemszerűen relevánsnak minősül.

5. A hiányolt vélemény eltérő tartalma a közzétett véleményhez képest

A Kérelmező által közzétett közlemény tartalma alapján egyértelműen megállapítható, hogy az mondanivalóját tekintve érdemben eltért a műsorszámban elhangzott információktól. A hírszegmensben elhangzottak alapján ugyanis a közönség arról értesülhetett, hogy a Jobbik korábbi nyékládházi elnökével szemben pénzhamisítás gyanúja miatt kényszerintézkedést fogantatosítottak, amivel kapcsolatosan a Fidesz azon nyilatkozatát tette közzé, amely a Jobbikot a helyzet tisztázására „szóltatta fel”. A Jobbik reakciója – azon túl, hogy rágalomnak tartja az állításokat – a műsorszámban, illetve Dunai Mónika nyilatkozatában elhangzottak teljes cáfolatát, a Jobbik által a törvénysértésekkel szembeni általános fellépését, elítélését tartalmazta. Ennek értelmében a Médiatanács rögzíti, hogy a Kérelmező közleményében a műsorszámban foglaltaktól érdemben eltérő, illetve azzal teljes mértékben ellentétes vélemény volt olvasható.

6. A hírosszeállítás sajátos megítélése, jellege

A tárgyi ügy sajátossága, hogy jelen esetben a Kérelmező releváns álláspontja a Médiaszolgáltató által ismertett véleményre és felszólításra („A Fidesz szerint az elmúlt napokban kiderült, hogy a Jobbikhoz kötődő emberek között van embercsempész, tolvaj és most már pénzhamisító is. Mi ezek után azt várjuk el a Jobbiktól, hogy valljon színt és mondja el nyíltan, nekünk is a Fidesznek, de minden magyar állampolgárnak - minden magyarnak joga van tudni -, hogy milyen bűnözői csoportokkal áll a Jobbik kapcsolatban, és van-e ebből származó bevétele.”) adott válaszként, azaz a műsorszámot (tájékoztatást) követően született és került nyilvánosságra.

A Jobbik a Fidesz véleményére és felszólítására reagálva adta elő, hogy rágalomnak tartja azt az utalást, miszerint tagjai közt, vagy környezetében embercsempész lenne, ezzel kapcsolatban megteszi a szükséges lépéseket, továbbá bűnözőkkel nem áll kapcsolatban (illetve, a közleményben megfogalmazott álláspontja szerint csak a parlamenti munka során találkozik az elmúlt negyed évszázad korrumpálódott politikusaival).

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján – amint az a fentiekben is kifejtésre került –, a médiaszolgáltató a törvényi előírások érvényesülése alapján arra köteles, hogy egy közérdeklődésre számot tartó hírről, eseményről szóló beszámoló kapcsán az ahhoz kapcsolódó, egymástól (érdemben) eltérő, és már nyilvánosságra került (ismert) álláspontokat összegyűjtse és bemutassa a közönség számára. Jelen ügy sajátos megítélését az eredményezi, hogy a Kérelmező által hiányolt vélemény a műsorszám közzétételét követően vált csak ismertté a Médiaszolgáltató számára. A műsorban elhangzott hírosszeállítás stílusa, felépítése alapján ugyanakkor jelen esetben ez utóbbi tény – miszerint a műsor szerkesztésekor a Kérelmező kérelme a Médiaszolgáltató számára nem volt ismert – nem akadályozta annak, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelme megállapítható legyen.

Tekintettel arra, hogy a tájékoztatás a Jobbikot érintően fogalmazott meg negatív hangvételű véleményeket, a kiegyensúlyozott tájékoztatás megvalósulása érdekében elengedhetetlen lett volna az érintett vélemények ismertetése, illetve arra történő utalás, hogy létezik ilyen vélemény. A témával kapcsolatos tájékoztatás által ugyanis úgy tűnhetett a közönségnek, hogy a Jobbiknak semmiféle, az elhangzottakat cáfoló véleménye nincsen; a Kérelmező által a műsor – illetve Dunai Mónika által elmondott nyilatkozat – hatására nyilvánosságra hozott közleményből ugyanakkor éppen ennek ellenkezője derült ki. Jóllehet a Jobbik adott üggyel kapcsolatos álláspontja a műsor szerkesztésekor nem volt elérhető, ugyanakkor a Médiaszolgáltató eleget tehetett volna a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, amennyiben egy későbbi adásban ismerteti e véleményt.

Ezzel összefüggésben szükséges rögzíteni, hogy a Médiatanács az eljárás megindításáról értesítő végzésében felhívta a Médiaszolgáltatót, hogy terjessze elő nyilatkozatát és szolgáltatson adatot arra vonatkozóan, hogy a 2015. augusztus 3-i adást követően sugárzott híreket szolgáltató műsorszámaiban biztosított-e lehetőséget a kérelemben megjelölt álláspont megjelölésére. A Médiaszolgáltató nyilatkozatában előadta, hogy nem állapítható meg a Kérelmező sajtóközleményéből, hogy mely álláspont közzétételét kérte, továbbá a közlemény olyan témákat érintett, amelyek nem kapcsolódtak a témához. A Médiaszolgáltató nyilatkozatában nem szolgáltatott semmiféle adatot arra vonatkozóan, hogy egy későbbi hírosszeállításban a Kérelmező álláspontját bemutatta volna. Mivel megítélése szerint a Jobbik közleményében foglaltakról nem volt köteles beszámolni, azaz a Médiaszolgáltató attól elzárkózott, szükségtelemmé vált a későbbi műsorszámok tartalmának hatóság általi vizsgálata.

A fentiek alapján a Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a 2015. augusztus 3-án sugárzott „Tények” című műsorában szerepelt „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállítás kapcsán a Kérelmező álláspontja – egy későbbi adásban történő – ismertetésének elmaradásával nem tett eleget a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.

7. Az egyedi műsor számon belül vagy a műsor számok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatás kérdése

Az 1/2007. (I. 18.) AB határozat rendelkező része alkotmányos követelményként írta elő:

„Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alkotmány 61. § (2) bekezdéséből [a sajtó szabadságának védelméből] fakadó alkotmányos követelmény, hogy a (...) tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsor jellegétől függően – az egyes műsor számon belül, illetve a műsor számok összességében kell vizsgálni.”

Az Alkotmánybíróság által korábban meghatározott alkotmányos követelményt az Mttv. 12. § (2) bekezdése rögzíti, mely szerint:

“A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát - a műsor számok jellegétől függően - az egyes műsor számokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsor számok sorozatában kell biztosítani.”

Az Mttv. 12. § (2) bekezdése (hasonlóan a hivatkozott alkotmánybírósi határozathoz) nem azt írja elő, hogy minden egyes műsor számban szereplő tájékoztatásnak önmagában is kiegyensúlyozottnak kell lennie, ugyanakkor azt sem, hogy minden esetben lehetőséget kell biztosítani a kiegyensúlyozott tájékoztatás műsor számok sorozatában való megvalósítására. A jogszabályi rendelkezésből megállapítható, hogy léteznek olyan jellegű műsor számok, amelyeknek önmagukban is kiegyensúlyozottnak kell lenniük, és olyanok, amelyek esetében elég, ha a műsor számok sorozatában valósul meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás. A jogszabályi rendelkezésben szereplő „vagy” szó nem alternatív kötelezettséget jelent, és az azt megelőző szövegrész (a gondolatjelek között szereplő „a műsor számok jellegétől függően” kitétel, amelyből kiderül, hogy a műsor számok jellege határozza meg a kötelezettség teljesítésének megfelelő módját) egyértelművé teszi, hogy a műsor jellege határozza meg azt, hogy milyen módon kell eleget tenni a kiegyensúlyozott tájékoztatásnak. A törvényi rendelkezésből következően tehát egyes műsor szám-típusok tekintetében egyedileg, míg más műsor szám-típusok esetében azok sorozatában is vizsgálható a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megvalósulása.

Az, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének az adott médiaszolgáltató a műsor számok sorozatában tett-e eleget, alapvetően azon műsor számok esetében vizsgálandó, amelyek napi aktuális témákkal foglalkoznak visszatérő jelleggel, hosszabb időtartamban, akár a stúdióba meghívott vendégekkel együtt, illetve a műsor vezető által irányított beszélgetés során ejtenek szót közérdeklődésre számot tartó témákról. Mindez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy egy hírműsor szám esetében ne lehetne a műsor számok sorozatában is vizsgálni a kiegyensúlyozottság teljesülését, hiszen az Mttv. 12. § (2) bekezdésében foglaltak szerint „rendszeresen jelentkező műsor számról” van szó; a kifejezetten a nap eseményeiről szóló, hagyományos hírműsor számok sajátossága, hogy azok esetében a kiegyensúlyozottság műsor számon belül (azaz egyedi műsor számban és azok sorozatában) is számon kérhető. Amint a korábbiakban a hatóság kifejtette, az Mttv. 12. § (2) bekezdésének – illetve az e törvényi rendelkezés alkotmányos alapjául szolgáló és fentebb idézett 1/2007. (I. 18.) AB határozat – értelmezése alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének érvényesítése során mindössze az nem követelhető meg a médiaszolgáltatóktól, hogy a kiegyensúlyozottság követelményét *minden esetben (azaz: bármely műfajú műsor szám esetében) egy adott műsor számon belül* valósuljon meg.

Jelen ügy sajátos megítélésére tekintettel (ld. a határozat indokolásának 6. pontját) a Médiaszolgáltatónak a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét a műsor számok sorozatában kellett volna érvényre juttatnia. A hírosszeállításban a Fidesznek a Kérelmezőhöz intézett felszólítását, illetve közleményének a Médiaszolgáltatóhoz való eljuttatását követően sem volt lehetősége arra, hogy reagáljon, álláspontját kifejtse.

Miután a kiegyensúlyozottság a 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott műsor számban nem valósult meg, a Médiaszolgáltatónak a Jobbik később közzétett választát, reagálását - vagy legalább az arra történő utalást -, valamely soron következő „Tények” című hírműsorában kellett volna értelemyszerűen ismertetnie (a kérelem

kézhezvételét követő lehető legkorábbi adásban), ezzel eleget téve a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatásnak.

Azáltal tehát, hogy a Médiaszolgáltató a Jobbik releváns álláspontját, válaszát nem jelenítette meg a tárgyi hírműsorszámában, vagy az azt követően jelentkező valamely hírműsorszámában és ezt a hiányosságot a híreket közlő hírolvasó sem pótolta, a „Tények” című műsorszám – a 2015. augusztus 3-án 18 órától sugárzott „Volt jobbikos elnök hamisított” című összeállítás kapcsán – a műsorszámok sorozatában nem tett eleget a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.

A Médiatanács a fentiekre figyelemmel megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a kifogással illetett műsorszám vonatkozásában megsértette az Mttv. 12. § (2) bekezdésében és az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, azaz a kérelem megalapozott.

A fentiekre tekintettel a Médiatanács az Mttv. 182. § u) pontjában és a 181. § (1) bekezdésében foglalt hatósági hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, azaz az Mttv. 181. § (5) bekezdése alapján vaglyagos módon kötelezte a Médiaszolgáltatót.

Az Mttv. 181. § (5) bekezdése szerint:

„Amennyiben a Hatóság döntése szerint a médiaszolgáltató megsértette a tájékoztatás kiegyensúlyozottságát, a médiaszolgáltató a Hatóság által megjelölt időpontban és módon - a Hatóság döntésében foglaltaknak megfelelően - értékelő magyarázat nélkül köteles a Hatóság döntését vagy a döntésben meghatározott közleményt közzétenni, vagy lehetőséget adni a kérelmezőnek az álláspontja megjelenítésére.”

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza.

Budapest, 2015. szeptember 22.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Kollarik Tamás
hitelesítő tag